

ด่วนที่สุด

ที่ นร ๑๑๐๗/ ๒๗๒๒

สำนักงานสภาพัฒนาการ
เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
๔๖๒ ถนนกรุงเกษม กรุงเทพฯ ๑๐๑๐๐

สคค. (eMail)

ส่ง : กนธ.

รับที่ : ๕4912/66

1 พ.ค. 2566 เวลา 10.00 น.

๒๗ เมษายน ๒๕๖๖

เรื่อง ร่างระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ พ.ศ.

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
๑. หนังสือนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๖๖
 ๒. รายงานการประชุมคณะอนุกรรมการการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๕ เมื่อวันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๖๕
 ๓. รายงานการประชุมคณะกรรมการเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ครั้งที่ ๑/๒๕๖๖ เมื่อวันที่ ๘ มีนาคม ๒๕๖๖
 ๔. ร่างระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ พ.ศ.

ด้วยสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ขอเสนอเรื่อง ร่างระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ พ.ศ. มาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความเห็นชอบให้นำเสนอคณะรัฐมนตรี โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๖) และมาตรา ๔ (๑๒) ทั้งนี้ นายกรัฐมนตรีได้ให้ความเห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีด้วยแล้ว (รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑)

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ ตั้งแต่ปี ๒๕๖๐ นายกรัฐมนตรีได้มอบหมายให้สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ร่วมกับสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สผ.) เป็นหน่วยงานหลัก ในการพัฒนาการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ (Strategic Environmental Assessments: SEA) ให้เป็นที่ยอมรับและถูกนำมาใช้ในกระบวนการวางแผนอย่างเป็นรูปธรรม โดยเมื่อวันที่ ๓๐ สิงหาคม ๒๕๖๐ นายกรัฐมนตรีได้ลงนามในคำสั่งแต่งตั้งคณะอนุกรรมการการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ ภายใต้คณะกรรมการเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน มีนายปิติพงศ์ พิ๋งบุญ ฌ อยุธยา เป็นประธานอนุกรรมการ ผู้อำนวยการสำนักวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม สผ. และผู้อำนวยการสำนักวางแผนการเกษตร ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สศช. เป็นอนุกรรมการและเลขานุการร่วม มีอำนาจหน้าที่ในการเสนอแนะกลไก กระบวนการ ขั้นตอน หลักเกณฑ์ และวิธีการในการจัดทำ การประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ให้ชัดเจน เพื่อผลักดันให้มีการขับเคลื่อนและนำการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์มาใช้ในการวางแผนพัฒนาประเทศ การกำหนดประเภทของยุทธศาสตร์ แผน แผนงานและพื้นที่ที่ควรทำการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ และการเสนอแนะองค์การและกลไกในการพิจารณาการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ รวมทั้งระเบียบที่เกี่ยวข้อง

/ ๑.๒ เมื่อวันที่ ...

๑.๒ เมื่อวันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๖๑ ในคราวการประชุมคณะกรรมการเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ครั้งที่ ๑/๒๕๖๑ ที่ประชุมมีมติเห็นชอบในหลักการของ (ร่าง) ข้อเสนอการจัดทำการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ และ (ร่าง) แนวทาง (Guideline) การประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ รวมทั้งเห็นชอบให้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการระดับชาติ โดยมีนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน เพื่อขับเคลื่อนการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์มาใช้ในการวางแผนพัฒนาประเทศอย่างเป็นรูปธรรม โดยมอบหมายให้ดำเนินการ ดังนี้

๑.๒.๑ ให้ฝ่ายเลขานุการหารือร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาในการพิจารณาความเหมาะสม ในการตั้งคณะกรรมการพัฒนาระบบและขับเคลื่อนการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ ภายใต้ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี เพื่อนำเสนอคณะกรรมการฯ พิจารณาต่อไป

๑.๒.๒ ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเร่งสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับประชาชน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ถึงความสำคัญของ SEA และแนวทางการดำเนินงานที่ชัดเจน

๑.๓ เมื่อวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ สำนักงานฯ ส่งร่างระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ พ.ศ. เสนอสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี เพื่อบรรจุระเบียบเข้าคณะรัฐมนตรีพิจารณา และต่อมาสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีส่งร่างระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีฯ ให้หน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องให้ความเห็นเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี ซึ่งสำนักงานฯ ได้รับความเห็นจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องว่า การจัดทำ SEA เป็นเรื่องใหม่ที่ต้องการเตรียมความพร้อม สร้างความรู้ความเข้าใจของบุคลากรในหน่วยงาน พร้อมทั้งควรมีกลไกและแนวทางในการสนับสนุนหน่วยงานที่จะต้องจัดทำ SEA ที่ชัดเจน ดังนั้น สำนักงานฯ จึงได้ถอนเรื่องร่างระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีฯ เพื่อกลับมาเตรียมความพร้อมในประเด็นต่าง ๆ ให้มีความรอบคอบ รัดกุมและชัดเจนในการนำไปสู่การปฏิบัติมากขึ้น ภายใต้สถานการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลง และมีเงื่อนไข ปัจจัยใหม่ ๆ เกิดขึ้น

๒. ผลการดำเนินงานที่ผ่านมา สำนักงานฯ ได้ดำเนินงานเพื่อเพิ่มขีดความสามารถให้กับบุคลากรของหน่วยงานต่าง ๆ ที่ต้องจัดทำ SEA และพัฒนากลไกและแนวทางในการสนับสนุนหน่วยงานที่จะต้องจัดทำ SEA ดังนี้

๒.๑ การสร้างความรู้ความเข้าใจด้าน SEA ให้กับทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง โดย

๑) การจัดฝึกอบรมทางวิชาการด้านการวางแผนด้วยกระบวนการ SEA เพื่อพัฒนาศักยภาพบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ให้มีความรู้ความเข้าใจ SEA ที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ และสามารถนำ SEA ไปใช้ในกระบวนการวางแผนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย การจัดฝึกอบรมทางวิชาการด้าน SEA จำนวน ๖ ครั้ง ทั่วประเทศ ในระหว่างเดือนกรกฎาคม - ตุลาคม ๒๕๖๒ มีผู้เข้าร่วมจำนวน ๙๐๐ คน การจัดฝึกอบรมทางวิชาการขั้นสูงด้าน SEA สำหรับผู้บริหารระดับกลาง จำนวน ๒ ครั้ง ในเดือนตุลาคม ๒๕๖๓ และมีนาคม ๒๕๖๔ มีผู้เข้าร่วมจำนวน ๙๕ คน การจัดฝึกอบรมทางวิชาการขั้นสูงด้าน SEA สำหรับผู้บริหารระดับสูง จำนวน ๑ ครั้ง ในเดือนมิถุนายน ๒๕๖๔ มีผู้เข้าร่วมจำนวน ๑๘ คน การจัดฝึกอบรมด้านกระบวนการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการพัฒนาด้านต่าง ๆ ด้วยกระบวนการ SEA ให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จำนวน ๑ ครั้ง ในเดือนมิถุนายน ๒๕๖๕ มีผู้เข้าร่วมจำนวน ๓๔ คน และการจัดฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่องบทบาทภาคประชาชน ในการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนด้วย SEA ให้กับประชาชนและภาคประชาสังคม จำนวน ๒ ครั้ง ในเดือนพฤศจิกายน ๒๕๖๕ มีผู้เข้าร่วมจำนวน ๑๖๑ คน

๒) การจัดสัมมนาเชิงวิชาการด้าน SEA เพื่อระดมความคิดเห็นและเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ สร้างความเข้าใจให้กับทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่องเป็นประจำทุกปี โดยมีหัวข้อในการสัมมนา เช่น เรื่อง “การขับเคลื่อนงานการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์สู่การวางแผนอย่างเป็นรูปธรรม” เรื่อง “เหลียวหลัง แลหน้า สู่ความท้าทายในการจัดทำแผนด้วย SEA” เรื่อง “SEA บนเส้นทางความท้าทายใหม่ จากแนวทางสู่การปฏิบัติ” เป็นต้น ซึ่งผลที่ได้รับจากการจัดสัมมนาดังกล่าว ทำให้ผู้แทนหน่วยงานมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับกระบวนการจัดทำ SEA และมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ระหว่างหน่วยงาน รวมทั้งได้มีการรวบรวมความคิดเห็นในการจัดทำแผนด้วยกระบวนการ SEA ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำมาใช้ในการพัฒนากลไกการขับเคลื่อนการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ต่อไป

๓) การจัดทำวิดิทัศน์ SEA จำนวน ๗ เรื่อง ประกอบด้วย (๑) SEA ฉบับประชาชนทั่วไป (๒) SEA คืออะไร (๓) ขั้นตอน SEA (๔) การมีส่วนร่วมใน SEA (๕) กลไกการขับเคลื่อน SEA (๖) ผลการขับเคลื่อน SEA ของไทย และ (๗) คู่มือ SEA เพื่อการวางแผนเชิงพื้นที่ เพื่อใช้ในการประชาสัมพันธ์ให้กับทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง รวมทั้ง การพัฒนาเว็บไซต์ SEA เพื่อเป็นช่องทางสื่อสารสาธารณะให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเป็นแหล่งความรู้ประกอบการจัดทำ SEA ได้แก่ รายงาน SEA ของประเทศไทย แนวทาง SEA คู่มือ SEA ฉบับประชาชน โปสเตอร์ การจัดทำคำถามที่พบบ่อยด้าน SEA วิดิทัศน์ SEA การดำเนินงานของสำนักงานฯ และกลไกการขับเคลื่อน SEA โดยดำเนินการเชื่อมต่อกับช่องทางการสื่อสารสาธารณะต่าง ๆ เช่น Line Facebook และ YouTube เป็นต้น

๒.๒ การเตรียมความพร้อมในการดำเนินการขับเคลื่อน SEA

๑) การพัฒนาแนวทางการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์และคู่มือ SEA เชิงประยุกต์ สำนักงานฯ ปรับปรุงแนวทาง SEA (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, ๒๕๖๓) ให้มีความชัดเจนและนำไปสู่การปฏิบัติมากยิ่งขึ้น โดยจัดให้มีการประชุมกลุ่มย่อยระดมความคิดเห็นร่วมกับผู้เชี่ยวชาญ SEA และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และปัจจุบันมีการเผยแพร่แนวทางการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ (ฉบับปรับปรุง) (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, ๒๕๖๔) และจัดทำคู่มือการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์เพื่อการวางแผนเชิงพื้นที่ ด้วยการถอดบทเรียนการจัดทำ SEA ในพื้นที่นำร่องเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว เพื่อรองรับการดำเนินการจัดทำ SEA กับแผนของหน่วยงานรัฐ ที่ร่างระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีฯ กำหนดไว้ โดยสามารถประยุกต์ใช้ให้มีความสอดคล้องกับบริบทของการพัฒนาและข้อจำกัดของพื้นที่เป้าหมายต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒) งานศึกษาโครงการ SEA นำร่อง เพื่อทดลองนำแนวทางการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ ของสำนักงานฯ ไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาเชิงพื้นที่ ภายใต้โครงการติดตามและประเมินผลเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ระยะที่ ๑ ปีงบประมาณ ๒๕๖๓ และระยะที่ ๒ ปีงบประมาณ ๒๕๖๔ โดยเจ้าหน้าที่ของสำนักงานฯ ได้ร่วมกันลงพื้นที่นำร่องเพื่อเรียนรู้และทดลองจัดทำกระบวนการ SEA ตามแนวทาง SEA และได้มีการถอดบทเรียนที่ได้จากงานศึกษาโครงการ SEA นำร่องดังกล่าว มาใช้ในการปรับปรุงแนวทาง SEA (ฉบับปรับปรุง) ให้มีความทันสมัย รวมทั้งจัดทำคู่มือการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์เพื่อการวางแผนเชิงพื้นที่ นอกจากนี้ ยังได้ผลักดันให้หน่วยงานเจ้าของแผนนำ SEA ไปใช้ในกระบวนการจัดทำแผน เช่น แผนทรัพยากรน้ำของสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ ในลุ่มน้ำชี

ลุ่มน้ำสะแกกรัง ลุ่มน้ำปราจีนบุรี-บางปะกง ลุ่มน้ำมูล ลุ่มน้ำเพชรบุรี-ประจวบคีรีขันธ์ ลุ่มน้ำโขง ตะวันออกเฉียงเหนือ ลุ่มน้ำแม่กลอง เป็นต้น

๓) การหารือกับหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ที่ถูกกำหนดประเภทของแผนที่ต้องจัดทำ การประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ ไว้ในร่างระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีฯ เพื่อรับฟังข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากหน่วยงานในการเตรียมความพร้อมหากร่างระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีฯ มีผลบังคับใช้ จำนวน ๑๐ หน่วยงาน ประกอบด้วย (๑) กรมทรัพยากรธรณี เมื่อวันที่ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๖๓ (๒) กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ เมื่อวันที่ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๖๓ (๓) สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๖๓ (๔) กรมโยธาธิการและผังเมือง เมื่อวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๖๔ (๕) กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช เมื่อวันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๖๔ (๖) สำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร เมื่อวันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๖๔ (๗) สำนักงานนโยบายและแผนพลังงาน เมื่อวันที่ ๕ มกราคม ๒๕๖๕ (๘) สำนักงานคณะกรรมการนโยบายเขตเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก เมื่อวันที่ ๖ มกราคม ๒๕๖๕ (๙) กระทรวงอุตสาหกรรม เมื่อวันที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๖๕ และ (๑๐) กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง เมื่อวันที่ ๒ สิงหาคม ๒๕๖๕ ซึ่งสำนักงานฯ ได้นำผลที่ได้จากการหารือกับหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องดังกล่าว มาใช้ในการปรับปรุงร่างระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ พ.ศ. ... ให้มีความเหมาะสมกับบริบทของประเทศไทยมากขึ้น

๒.๓ การปรับปรุงร่างระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ พ.ศ. โดยได้จัดประชุมเพื่อรับฟังความคิดเห็นจากหน่วยงานต่าง ๆ เสนอต่อคณะกรรมการและคณะอนุกรรมการพิจารณาให้ความเห็นชอบตามลำดับ ดังนี้

๑) เมื่อวันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๖๕ คณะอนุกรรมการการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ ในคราวการประชุม ครั้งที่ ๑/๒๕๖๕ มีมติเห็นชอบต่อร่างระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ พ.ศ. โดยมอบหมายให้ฝ่ายเลขานุการฯ นำความเห็นและข้อสังเกตของที่ประชุมไปปรับปรุงแก้ไขในร่างระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีฯ ดังกล่าว ก่อนนำเสนอให้คณะกรรมการเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน พิจารณาต่อไป (รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๒)

๒) เมื่อวันที่ ๘ มีนาคม ๒๕๖๖ คณะกรรมการเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ในคราวการประชุม ครั้งที่ ๑/๒๕๖๖ มีมติเห็นชอบร่างระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ พ.ศ. และให้สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ รับความเห็นและข้อสังเกตของประธานกรรมการฯ และกรรมการฯ ไปปรับปรุงในร่างระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ พ.ศ. ก่อนนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบตามระเบียบและขั้นตอนต่อไป (รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๓)

๓. เหตุผลและความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

สำนักงานฯ ในฐานะฝ่ายเลขานุการฯ ของคณะกรรมการเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนขอเสนอเรื่อง ร่างระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ พ.ศ. มาเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบ

โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ ตามมาตรา ๔ (๖) ร่างระเบียบ ร่างข้อบังคับ หรือร่างประกาศ ที่มีผลบังคับแก่ส่วนราชการ และมาตรา ๔ (๑๒) เรื่องที่นายกรัฐมนตรีในฐานะหัวหน้ารัฐบาลนำเสนอหรือมีคำสั่งให้เสนอคณะรัฐมนตรี

๔. ความเร่งด่วนของเรื่อง

เนื่องจากการผลักดันให้มีการขับเคลื่อนการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ให้เป็นที่ยอมรับและถูกนำมาใช้ในกระบวนการวางแผนในด้านต่าง ๆ อย่างเป็นรูปธรรม ได้ถูกกำหนดไว้ ทั้งในยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐ แผนการปฏิรูปประเทศ และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ จึงมีความจำเป็นที่จะต้องมีการออกระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการจัดทำการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ พ.ศ. เพื่อให้การขับเคลื่อนการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์มีประสิทธิภาพและมีกลไกสนับสนุนให้การจัดทำแผนของหน่วยงานภาครัฐ ได้ผนวกกระบวนการ SEA เข้าไปในกระบวนการจัดทำแผน ซึ่งจะมุ่งเน้นกระบวนการจัดทำแผนที่คำนึงถึงมิติทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุล การมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนได้เสียทุกภาคส่วน เพื่อที่จะนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน และป้องกันปัญหาความขัดแย้งที่อาจจะเกิดขึ้น

๕. ข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

๕.๑ พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ การเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรีให้เสนอได้ เฉพาะเรื่องดังต่อไปนี้

มาตรา ๔ (๖) ระเบียบ ร่างข้อบังคับ หรือร่างประกาศที่มีผลบังคับแก่ส่วนราชการ โดยทั่วไป

มาตรา ๔ (๑๒) เรื่องที่นายกรัฐมนตรีในฐานะหัวหน้ารัฐบาลนำเสนอหรือมีคำสั่งให้เสนอคณะรัฐมนตรี

๕.๒ เมื่อพระราชกฤษฎีกายุบสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๖ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๖๖ แล้ว คณะรัฐมนตรียังสามารถพิจารณาให้ความเห็นชอบต่อร่างระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ พ.ศ. นี้ได้ ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๖๖ ซึ่งได้กำหนดแนวทางปฏิบัติอันเนื่องมาจากการยุบสภาผู้แทนราษฎร ในส่วนของการออกกฎหมายไว้ ดังนี้

“การเสนอร่างกฎหมายใหม่โดยเฉพาะพระราชบัญญัติ ซึ่งเป็นเรื่องในทางนโยบาย ไม่สมควรดำเนินการเสนอในระหว่างยุบสภาผู้แทนราษฎร ส่วนร่างอนุบัญญัติ เช่น พระราชกฤษฎีกา ร่างกฎกระทรวง ร่างระเบียบ เป็นต้น ซึ่งเป็นการกำหนดรายละเอียดการปฏิบัติให้เป็นไปตามที่กฎหมายแม่บทให้อำนาจไว้ ย่อมดำเนินการได้ตามปกติ”

๖. สาระสำคัญ

ร่างระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ พ.ศ. ประกอบด้วย ๓ หมวด สรุปสาระสำคัญ ได้ดังนี้

หมวด ๑ คณะกรรมการพัฒนาการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์

๑) คณะกรรมการพัฒนาการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ (กสย.)
มีองค์ประกอบ หน้าที่และอำนาจ ดังนี้

(๑) องค์ประกอบของ กสย. ประกอบด้วย นายกรัฐมนตรี หรือ รองนายกรัฐมนตรี ที่นายกรัฐมนตรีมอบหมาย เป็นประธาน มีกรรมการจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจำนวน ๑๓ คน ได้แก่ ปลัดกระทรวงการคลัง ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ปลัดกระทรวงคมนาคม ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ปลัดกระทรวงพลังงาน ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงสาธารณสุข ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา เลขาธิการสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ เลขาธิการสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ รวมทั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่นายกรัฐมนตรีแต่งตั้ง จำนวนไม่เกิน ๙ คน โดยมีรองเลขาธิการสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และเลขาธิการสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นกรรมการและเลขานุการร่วม

(๒) หน้าที่และอำนาจของ กสย. ที่สำคัญ ได้แก่ ๑) กำหนดนโยบาย แนวทางการพัฒนา และกลไกในการขับเคลื่อนการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ เพื่อการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน แล้วเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อให้ความเห็นชอบ ๒) กำหนดรายชื่อแผนที่ต้องทำการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ ๓) กำหนดหลักเกณฑ์ แนวทาง คู่มือ และวิธีการการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ ที่ส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน ๔) เสนอแนะแนวทางการสร้างขีดความสามารถและส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจในการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ของผู้ที่เกี่ยวข้อง ๕) พิจารณาผลการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานด้านการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ที่ผ่านมา ตลอดจนให้คำแนะนำหรือข้อเสนอแนะ เพื่อแก้ไขปัญหาหรืออุปสรรคของการนำการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ไปใช้ให้เกิดผลสัมฤทธิ์อย่างมีประสิทธิภาพ ๖) เสนอแนะให้มีการปรับปรุงหรือแก้ไขระเบียบ เพื่อสนับสนุนหรือส่งเสริมให้เกิดการพัฒนากระบวนการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ และ ๗) ออกประกาศ และคำสั่ง เพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามระเบียบนี้

๒) สำนักงานเลขานุการของ กสย. คือ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ โดยมีหน้าที่ (๑) ประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ ที่ต้องจัดทำการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ เพื่อให้การประเมินในด้านต่าง ๆ มีความสอดคล้องและมีประสิทธิภาพ ตลอดจนศึกษา วิเคราะห์ รวมทั้งรวบรวมข้อมูลและข้อคิดเห็น หรือดำเนินการใด ๆ เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของ กสย. (๒) ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานด้านการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ของหน่วยงานต่าง ๆ รวมทั้งวิเคราะห์ปัญหา อุปสรรค และแนวทางแก้ไข เสนอ กสย. เพื่อพิจารณา และ (๓) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ กสย. มอบหมาย

หมวด ๒ แผนที่ต้องจัดทำการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์

๑) ประเภทของแผนและรายชื่อแผน

ให้ กสย. ประกาศกำหนดรายชื่อแผนที่หน่วยงานของรัฐจะต้องจัดทำการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ ตามประเภทของแผน ดังนี้

(๑) คมนาคม

/ (๒) พลังงาน ...

- (๒) พลังงาน
- (๓) อุตสาหกรรม
- (๔) ทรัพยากรน้ำ
- (๕) ทรัพยากรป่าไม้และความหลากหลายทางชีวภาพ
- (๖) ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง
- (๗) ผังเมือง
- (๘) เขตพัฒนาพิเศษและเขตเศรษฐกิจพิเศษ

๒) หน้าที่ของหน่วยงานของรัฐ

ให้หน่วยงานของรัฐมีหน้าที่จัดทำการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ตามรายชื่อแผนที่ กสย. ประกาศกำหนด

๓) กรอบระยะเวลาในการประกาศรายชื่อแผน

การดำเนินการประกาศรายชื่อแผนตามระเบียบฯ นี้ ให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวัน นับแต่ระเบียบฯ นี้ ใช้บังคับ

หมวด ๓ การจัดทำการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์

๑) การจัดทำ SEA

(๑) ในการจัดทำการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ ให้หน่วยงานของรัฐใช้แนวทางการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ที่ กสย. กำหนด เป็นกรอบในการดำเนินงาน และต้องจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสียและประชาชนที่เกี่ยวข้องตามแนวทางการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ที่ กสย. กำหนด ทั้งนี้ ให้หน่วยงานของรัฐที่มีอำนาจหน้าที่ในการจัดทำแผนต้องจัดเตรียมงบประมาณและบุคลากรรองรับ สำหรับการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์

(๒) หน่วยงานของรัฐอาจจัดทำหรือปรับปรุงคู่มือประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์รายสาขาหรือเชิงพื้นที่เพิ่มเติมก็ได้ เพื่อให้คู่มือการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ดังกล่าวนำไปปรับใช้และบูรณาการให้เหมาะสมกับบริบทของการจัดทำแผนแต่ละประเภท ทั้งนี้ ให้สอดคล้องกับแนวทางการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ที่ กสย. กำหนด และโดยความเห็นชอบของ กสย.

๒) การกำกับและติดตามประเมินผล SEA

(๑) ให้หน่วยงานของรัฐแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อทำหน้าที่ให้คำปรึกษาและกำกับการจัดทำการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ โดยจะแต่งตั้งขึ้นเฉพาะกิจสำหรับแต่ละแผน หรือบูรณาการเข้าไปในคณะกรรมการที่มีหน้าที่กำกับการจัดทำแผนก็ได้ โดยให้มีตัวแทนของคณะกรรมการที่ กสย. แต่งตั้งอยู่ในคณะกรรมการดังกล่าวด้วย เพื่อให้ข้อเสนอแนะต่อการจัดทำการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์

(๒) ให้หน่วยงานของรัฐเสนอรายงานการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ให้ กสย. ทราบ เพื่อนำไปใช้ในการติดตาม ประเมินผลและพัฒนาระบบการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ของประเทศต่อไป

๓) ธรรมเนียม

การดำเนินงานการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ตามระเบียบนี้ ให้ใช้บังคับกับกรณีหน่วยงานของรัฐจะจัดทำแผน โดยไม่ใช่บังคับกับกรณีที่หน่วยงานของรัฐได้เริ่มกระบวนการจัดทำแผนไปแล้วก่อนที่ระเบียบนี้จะมีผลใช้บังคับ

(รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๔)

๗. ข้อเสนอของส่วนราชการ

สำนักงานฯ ขอเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบ ต่อร่างระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ พ.ศ.

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายวิโรจน์ นราภิรักษ์)

รองเลขาธิการฯ รักษาการแทน
เลขาธิการสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

สิ่งที่ส่งมาด้วย